

Słowo od Redaktor Naczelnej

Współczesne dyskursy i gatunki muzyki popularnej obejmują szerokie spektrum tematów, od politycznych, artystycznych i ekologicznych narracji, przez refleksje nad cielesnością, po reinterpretacje klasycznych dzieł literackich i filozoficznych. Artykuły zawarte w niniejszym tomie „Studia de Cultura” ukazują, jak muzyka popularna staje się platformą służącą do efektywnej eksploracji i negocjacji znaczeń w obszarze kultury współczesnej.

Jednymi z centralnych zagadnień są kulturowe formowanie ciała oraz jego reprezentacje w muzyce. Shortparis, poprzez audiowizualne środki wyrazu, buduje narrację o emocjonalnym krajobrazie zbiorowej tożsamości Rosji, odwołując się do teorii semiotycznych i polityki emocji. Z kolei Arca i yeule redefiniują cielesność w kontekście posthumanizmu i cyberfeminizmu, ukazując transgresyjny charakter tożsamości somatycznej. W podobnym nurcie refleksji nad cielesnością sytuują się teledyski zespołu Tool, gdzie motywy body horroru i transcendencji wpisują się w dyskurs o ewolucji ciała w erze cyfrowej. Ponadto, fenomen ciała nieobecnego w twórczości artystycznej jest eksplorowany na przykładzie Glenna Goulda i Marka Hollisa, wskazując na performatywny wymiar rezygnacji z koncertowania.

Kolejnym aspektem jest rola muzyki jako formy krytyki społecznej i ekologicznej. Australijski zespół King Gizzard & the Lizard Wizard, na albumie *Infest the Rats' Nest*, podejmuje temat zmian klimatycznych przez stylistykę climate fiction w konwencji metalowej, nawiązując do estetyki postapokaliptycznej. Również Behemoth – co można stwierdzić – w oparciu o kwadrat semiotyczny Greimasa redefiniuje kategorię sacrum i profanum, kwestionując symboliczne hierarchie religijne. Podobnie deathcore, w swojej wczesnej fazie rozwoju, wykracza poza czysto muzyczne ramy, angażując odbiorcę w swoisty spektakl audiowizualny przez elementy ikoniczne i performatywne.

Muzyka popularna odwołuje się również do klasycznych narracji literackich i filozoficznych. Dla przykładu, album *Leviathan* zespołu Mastodon stanowi muzyczną interpretację *Moby Dicka* Hermana Melville’a, gdzie elementy dźwiękowe i tekstowe tworzyć mają ekfrazę literacką. Inspiracje symboliką chrześcijańską i filozofią postsekularną pojawiają się z kolei w twórczości

belgijskiego zespołu Amenra, którego performanse opierają się na poetyce czy estetyce *abject art* i dzieleniu się cierpieniem jako formie ekspresji duchowej.

Postmetal, jako hybrydowy gatunek muzyczny, łączący post-rock z heavy metalem, kwestionuje tradycyjne formy kompozycyjne, co ukazano w analizie utworów polskich zespołów Obscure Sphinx i Entropia. Estetyka postmodernistyczna, odchodzenie od struktury piosenkowej i eksploracja dźwięku wskazują na dynamiczny rozwój gatunków muzycznych w XXI wieku.

Podsumowując, można stwierdzić, że współczesna muzyka popularna nie jest jedynie przestrzenią artystycznej ekspresji, ale także narzędziem krytyki społecznej, refleksji nad cielesnością oraz medium reinterpretacji literackich i filozoficznych toposów. Gatunki takie jak postmetal, deathcore i blackened death metal ukazują, że granice pomiędzy muzyką, filozofią, literaturą i sztuką performatywną stają się coraz płynniejsze. W odniesieniu do współczesnych badań nad muzykologią i kulturoznawstwem medialnym można wskazać na teorię kultury dźwięku Jacques'a Attaliego, która podkreśla muzykę jako narzędzie przewidywania zmian społecznych. Socjologia kultury, czerpiąca z badań Pierra Bourdieu, dostarcza narzędzi do analizy kapitału kulturowego twórców i odbiorców muzyki popularnej. Z kolei badania nad popkulturą, reprezentowane m.in. przez teorię Johna Storeya, ukazują muzyczną produkcję jako element szerszego pejzażu medialnego i globalnego rynku kulturowego. W ten sposób współczesne gatunki muzyczne funkcjonują jako interaktywne pola negocjacji znaczeń, łącząc elementy estetyczne, technologiczne i społeczno-polityczne. Do tych zagadnień nawiązują Autorki i Autorzy artykułów opublikowanych w tym tomie monograficznym, do którego lektury serdecznie zapraszam.

Agnieszka Ogonowska